Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 701. Sergii Pap. Annus 14. Tiberii Absimari Imp. Annus 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

Visual Library

diaconus & cooperator in verbo Dei eiuſdem Præſulis, poſtea autem presbyter, & ſuccedenti tempore eiuſdem monaſterii Fontanellenſis Abbas, in quo educatus fuerat. Dum enim nauigaremus, inquit, in Friſiam, poſitis nobis in medio mari, quod adiacet regioni Morinorum, aſſuit hora, in qua ſacrificium Deo victima ſalutaris immolandum erat. Tunc poſitis anchoris, naui immobili permanente, & celebrante eodem S. Pontifice Miſſarum ſolemnia, ventum eſt ad locum, vbi miniſter patenam Præſuli porrigere debuit: extenſaq; manu, expellebat horam, qua ſuſciperet eam. Sed dum miniſter eam ablvere vellet, in mare cecidit: proſtratuſque pedibus ſancti Pontificis humiliter veniam precabatur, dicens, quia dum eam abluere voluiſſet ſuis manibus, in mare elapſa profundo, ima petiiſſet. Moxque idem vir Dei flexis genibus ſua ad Patrem Domini noſtri Ieſu Chriſti precabatur eius clementiam, vt qui quondam coram patribus in mari rubro fecerat mirabilia, propitius ſuis adeſſet precibus. Finita vero oratione, imperat diacono, vt in eum, in quem patena ceciderat, locum mitteret manum. Quo facto, mox ab imo maris eadem patena diuinitus reuecta, eiuſdem miniſtri manui inhæſit. Quod videntes nautæ, cæterique nauis comites, Dominum cunctipotentem totis viſcerum præcordiis collaudauerunt, qui per ſeruum ſuum tale ſignum eſt operari miraculum. Sicque commixtionem corporis & ſanguinis idem ſanctus Præſul faciens, nomenque Saluatoris glorificans, ſacroſancta Miſſarum ſolemnia compleuit. hæc Wando Abbas ad Ionam de his, quæ ipſe vidiſſet. ex quibus, præter inſignis miraculi virtutem, intelligis, lector, non deſtitiſſe ſanctos viros in mari etiam, cum tranquillitas eſſet, religata anchoris naui, celebrare ibi ſacroſanctum ſacrificium Miſſæ Deo maxime gratum, quod ipſe tanti editione miraculi patefecit. Sed quæ his memoria perenni digna idem ſubiiciat Ionas, audiamus:

II. *Aliud quoque eiuſdem patris memorabile miraculum, ſicut ab eis didicimus, coram quibus factum eſt, ob ædificationem poſterorum narrare cur pigeat? Prædicante enim illo & docente prædictum populum Friſonum, contigit quadam die puerum quendam ex ipſa gente Friſonum ortum, diis immolandum duci ad laqueum. Orabat autem ſanctus Pontifex incredulum Ducem, vt huius pueri ſibi vitam donaret, nec hominem ad imaginem Dei factum, ſacrificium exſecrabile dæmonibus immolaret. Vocabatur autem idem puer Ouo. Reſpondebat autem Dux patrio ſermone, decretum eſſe lege perenni ſibi a prædeceſſoribus ſuis, omnique Friſonum gente, vt quemcumque ſors elegiſſet, in eorum ſolemnibus diis offerendum ſine mora. At vero ſanctus Præſul dum perſiſteret in precibus, & præfatus populi princeps eius digne petitioni ſatiſfacere vellet, animoſi Gentiles, zelo vanæ erroris illecti, ſicut ſcriptum eſt: Zelus apprehendit populum ineruditum: vnanimes fruſtrabant eius precem, dicentes: Si tuus Chriſtus de tormento mortis eum eripuerit, ſit tuus, ſitque tuo perenni ſeruus. Ad hæc S. Pontifex: Non hominum, inquit, in hoc facto, ſed Domini Chriſti fiat voluntas. Appenditur denique puer in patibulo, aſpicientibus Chriſtianorum ſimul & Gentilium turmis per duarum fere ſpatium horarum. Extemploque Sacerdos Domini pro ſalute & vita non ſolum illius, qui in tormento erat mortis conſtitutus, verum etiam pro obcæcato populo, qui Satanæ vinculis irretitus erat, flectens genua, hanc ad Dominum fudit orationem: Deus inuiſibilis, immortalis & æterne, exorabilis tuis eſto ſupplicibus: & ſicut quondam Danielem liberaſti de lacu leonum, ita hunc puerum de faucibus eripe illius ſæui leonis, qui circumiens, quærit, quem deuoret: vt de illius duplici ſaluatione populus hic incredulus, depoſita ſorde idololatriæ, ad veritatis conuertatur agnitionem, & per cunctas generationes nomen tuum benedicatur in ſecula.*

V. *Hac completa oratione, illico diſrupta ſunt vincula, quibus ſemineci pueri guttur illigatum fuerat; iſque illæſus in terram ruit. Videbatur autem illi (vt poſt ipſe narrabat) quaſi ſopore graui teneretur oppreſſus, ſanctique Pontificis zona pectore circumligatus, ſublimaretur omnis eius corporis ſtatus. Apprehenſaque eius manu: Pontifex ſanctus ait: In nomine Domini IESV CHRISTI exurge incolumis ſanus. Quo dicto, illico incolumis ſurrexit, nullum illata ſibi pœna ſentiens dolorem: atque ex hoc facto plurima Friſonum multitudo conuerſa eſt ad Dominum: credebantque & baptizabantur, quotquot præordinati erant ad vitam æternam. Prædictus autem Ouo, lauacri ſalutaris vnda perfuſus, atque à præfato Pontifice Fontanellam perductus, litteriſque ſacris eruditus, poſtea diaconus conſecratus, deinde ſequenti tempore à venerando Pontifice Reginaldo vrbis Rothomagenſis presbyter ordinatur. Et quia erat in arte ſcriptoria eruditus, plurimos codices in prædicto ſcripſit monaſterio, ſed & teſtamenta & largitiones fidelium plurimas, quas ipſi loco felici munere conſerebant. Ibique magno confectus ſenio, ſub Oſtrulphi Abbatis tempore vitam Deo digna conuerſatione terminauit, magiſtri & domini ſui Vulframni ſacerdotis eximii imitando veſtigia.* hæc Ionas, qui in præfatione eius lucubrationis, ab eodem Ouo, quæ ſcribit, ſe etiam accepiſſe teſtatur: qui & ſubiicit de aliis miſeris æque ſorte delectis, & dæmonum ſacrificio condemnatis, à ſancto Pontifice pariter virtute ſignorum ereptis & redditis Chriſtianis. tu ea leges apud eundem (ſi libet) auctorem.

His & aliis admirandis, Apoſtoliſque dignis miraculis adeo veritas Chriſtianæ religionis innotuit, vt libere prædicandi, & qui vellent eſſe, Chriſtianos fieri licentiam Dux ille Radbodus impenderit: adeo vt & filius eius id petens fuerit à ſancto Pontifice conſequutus: ipſe vero Dux quomodo cum ad limen fuerit, ac pene ingreſſus Eccleſiam daturus CHRISTO nomen reſiliit, miſereque diem clauſit extremum, ſuo loco dicturi ſumus.

IESV CHRISTI ANNVS 701.

SERGII PAP. Annus 14. TIBERII ABSIMARI IMP. Annus 5.

SEquitur annus Redemptoris ſeptingenteſimus primus, Indictione decimaquarta: quo (vt Romanum habet Martyrologium) quinto Idus Septembr. inchoata iam eodem menſe Indictione decimaquinta, S. Sergius Papa moritur, cum ſediſſet annos tredecim, menſes octo, & dies quatuordecim hæc ex Anaſtaſio & Romano Martyrologio. I. SERGII PAPÆ OBITVS. De cuius rebus geſtis, præter illa quæ dicta ſunt, his adiiciamus ea, quæ cum ad eundem Sergium ſpectent, tamen quod nulla temporis nota ſignata reperiantur, certo eiuſdem Pontificis anno minime conſignare licuit: quamobrem hic in fine vitæ eius, ex more, ponamus. Extat eiuſdem Pontificis epiſtola ad Ceolfridum ſeu Celfridum Abbatem in Anglia eius monaſterii, in quo à teneris annis Beda coaluerat, creueratque in virum perfectum ſanctitate & doctrina inſignem: qua idem Pontifex ipſum Bedam ad ſe mitti poſtulat; epiſtola autem ipſa ſic ſe habet:

Sergius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei Ceolfrido religioſo Abbati ſalutem.

II. SERGII PAPÆ EPIST. AD CEOLFRIDVM. *Quibus verbis ac modis clementiam Dei noſtri atque inenarrabilem prouidentiam poſſumus effari, vt dignas gratiarum actiones pro immenſis circa nos eius beneficiis perſoluere queamus, qui in tenebris & vmbra mortis poſitos, ad lumen ſcientiæ perducit.* & infra: *Benedictionis interea gratiam, quam nobis per præſentem portitorem tua miſit deuota religio, libenti & hilari animo, ſicut ab ea directa eſt, nos ſuſcepiſſe, cognoſce. Opportunis ergo ac diuinis amplectenda ſolicitudinis tuæ petitionibus arctiſſima deuotione fauentes, hortamur Deo dilectam religioſitatis tuæ bonitatem, vt quia exortis quibuſdam Eccleſiaſticarum cauſarum capitulis non ſine examinatione longius innoteſcendis, opus nobis ſunt ad conferendum artis litteraturæ imbuti: ſicut decet deuotum auxiliatorem ſanctæ matris vniuerſalis Eccleſiæ, obedientem deuotionem huic noſtræ exhortationi non deſiſtas accommodare: ſed abſque aliqua immoratione religioſum Dei famulum Bedam venerabilis monaſterii tui presbyterum ad limina Apoſtolorum Principum dominorum meorum Petri & Pauli, amatorum tuorum ac protectorum, ad noſtræ mediocritatis conſpectum non moreris dirigere: quem, fauente Domino ſanctis tuis precibus, non diffidas proſpere ad te redire peracta præmiſſorum capitulorum cum auxilio Dei deſiderata ſolennitate. Erit enim (vt confidimus) etiam cunctis tibi creditis profuturum, quicquid Eccleſiæ generali claruerit per eius præſtantiam impertitum.* hucuſque ex epiſtola

Sergii auctor, qui poſt Bedam proſecutus eſt res geſtas Anglorum.

III. BEDÆ COMMENDATVR MODESTIA. In quo quidem habes, quod commendes ipſius Bedæ modeſtiam, qui cum ſæpe eiuſdem Sergii Papæ meminerit, nunquã ſe ab eo vocatum litteris tradit, ſilentio preſſa relinquens, quæ ad laudem ſuam ſpectare poſſe viderentur. Miſſus ne fuerit Romam Beda, vt Sergius Papa petiit, & hoc ignoratur: ſed potius non iuiſſe putamus: nam ea, quæ ad hiſtoriam Anglicanam texendam ipſi opus erant ex Eccleſiæ Rom. archiuis petere, non à ſe inde allata, ſed opera Nothelmi, qui ſub Gregorio Papa ſecundo Romam venit, ſe accepiſſe teſtatur in epiſtola nũcupatoria ad Ceolulphum Regem, poſita in fronte eiuſdem à ſe conſcriptæ hiſtoriæ.

a Alb. Flac. de diu. off. LITANIÆ IN FESTA DIE PVRIFICATIONIS. Pertinet ad res geſtas eiuſdem Sergii Papæ, quod Albinus Flaccus habet his verbis, cum agit de Purificatione S. Mariæ [a]: *De hac feſtiuitate & feſtiuitatibus S. Mariæ in geſtis Pontificalibus legitur, quod Sergius Papa præceperit litanias fieri in die Præſentationis Domini in templo: ita enim ſcriptum eſt: Vt in die Annunciationis Domini, Dormitionis, ac Natiuitatis S. Dei genitricis Mariæ, & S. Simeonis, quæ ὑπαπαντὴ dicitur Græcè, cum litaniis exeant à ſancto Hadriano, & ad ſanctam Mariam populus occurrat*, &c.

IV. MONIMENTA PLVRIMA PAPÆ SERGII. Rurſus vero quod ad eiuſdem Sergii res geſtas attinet, ex Anaſtaſio iſta depromimus: *Hic beatiſſimus vir in ſacrario B. Petri Apoſtoli capſam argenteam in angulo obſcuriſſimo iacentem, & ex nigredine tranſactæ annoſitatis nec ſi argentea eſſet apparentem, Deo ei reuelante, reperit. Oratione itaque facta, ſigillum expreſſum abſtulit, loculum aperuit: in quo interius plumacium ex holoſerico ſuperpoſitum (quod ſtauracin dicitur) inuenit; eoque ablato inferius Crucem diuerſis ac pretioſis lapidibus perornatam inſpexit, de qua tractis quatuor petalis, in quibus gemmæ clauſæ erant miræ magnitudinis & ineffabilis pulchritudinis, portionem ſalutiferi ligni Dominicæ Crucis inuenit: quæ etiam ex illo die pro ſalute humani generis ab omni populo Chriſtiano die exaltationis S. Crucis in baſilica Saluatoris, quæ appellatur Conſtantiniana oſculatur & adoratur.* hæc de inuentione Crucis Anaſtaſius, qui mox ſubdit: *Hic fecit imaginem S. Petri Apoſtoli, quæ eſt in parte mulierum.* ceſſerat porticus dextera viſui mulierum, cum ſeorſum à viris illæ olim orare conſueuere, vt & alias ſuperius nos dixiſſe meminimus. Pergit vero idem auctor:

V. *Hic fecit thymiamaterium aureum maius cum columnis & coopercula, quod ſuſpendit ante imagines tres aureas beati Petri Apoſtoli, in quo incenſum & odor ſuauitatis feſtis diebus, dum Miſſarum ſolemnia celebrantur, omnipotenti Deo opulentius mittitur. Hic poſuit in apſidem baſilicæ ſuprâſcriptæ ſuper ſedem apoſtolicam * argenteam penſantem libras centum viginti. Hic fecit in baſilica ſuprâſcripta pharos argenteos ſex penſantes ſingulos libras triginta, quæ ſunt ſuper trabes ad ingreſſum Confeſſionis. Hic fecit in circuitu altaris baſilicæ ſuprâſcriptæ tetrauila octo, quatuor ex albis, & quatuor ex coccino. Hic tectum, & cubicula, quæ circumquaq; eiuſdem baſilicæ ſunt, quæ per longa tempora ſtillicidiis & ruderibus fuerant dirupta, ſtudioſius innouauit & reparauit. Hic muſiuum, quod ex parte in fronte atrii eiuſdem baſilicæ fuerat dirutum, innouauit: ſimiliter & ſpecula eiuſdem Eccleſiæ, quæ ſuper ſedem ac regias atrii maiores ſunt, renouauit. Hic corpus B. Leonis probatiſſimi Patris atque Pontificis, quod in abdito inferioris ſecretarii prædictæ baſilicæ poſitum fuerat, facta diligentius tumba denominata baſilica, publico loco (vt ſibi fuerat reuelatum) repoſuit, ac locum ipſum ornauit. Hic fecit patenam auream maiorem habentem gemmas ex albis & in medio ex hyacintho & ſmaragdo Crucem penſantem libras viginti*, hæc de his, quæ ſpectant ad S. Petri baſilicam. pergit modo dicere de iis, quæ pertinent ad baſilicam S. Pauli his verbis:

VI. *Hic tectum & cubicula vniuerſa in circuitu baſilicæ B. Pauli Apoſtoli, quæ longa per tempora vetuſtate confecta fuerant, ſtudioſius innouauit, ac reparauit: ſimiliter & trabes fecit de Calabria adduci, & quas in eadem baſilica vetuſtiſſimas inuenit, renouauit. Hic imaginem Apoſtolorum vetuſtiſſimam, quæ erat ſuper fores eiuſdem baſilicæ, mutauit. Hic fecit ambonem & ciborium in baſilica ſanctorum Coſmæ & Damiani, vbi & multa dona obtulit: Trullum vero eiuſdem Eccleſiæ fuſis chartis plumbeis cooperuit atq; muniuit. Hic ciborium baſilicæ S. Suſannæ, quod ante ligneum fuerat ex marmore fecit, diuerſaque cymilia, hoc eſt, vtenſilia aurea & argentea, vel immobilia loca illic conlocauit. Hic baſilicam S. Euphemiæ, quæ per multa tempora fuerat detecta, cooperuit ac renouauit. Hic baſilicam ſanctæ Aureæ in Oſtiis Tiberinis, quæ ſimiliter fuerat detecta vel dirupta cooperuit, ſuiq; ſtudio renouauit. Hic oratorium S. Andreæ Apoſtoli, quod eſt poſitum in Lauicana, à ſolo refecit.*

VII. *Hic ſtatuit, vt tempore confractionis Dominici corporis, Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miſerere nobis, à clero & populo decantaretur. Conſtituit etiam, vt diebus Annunciationis Domini, Natiuitatis, & dormitionis ſanctæ Dei genitricis, ſemperq; Virginis Mariæ ac S. Simeonis, quam Hypapantem Græci appellant, litania exeat à S. Hadriano, & ad S. Mariam occurrat populus. Hic fecit in baſilica S. Laurentii martyris, quæ appellatur Titulus Lucinæ, arcus argenteos quatuor.* & inferius: *Hic fecit coopertoria & vela aurea & argentea plura per diuerſas Eccleſias ad vſum & ornatum Eccleſiarum Chriſti. Hic ordinauit Damianum Archiepiſcopum S. Eccleſiæ Rauennatis, atq; Clementem Friſonum. Hic ordinauit Berectualdum Doroùernenſem Britanniæ Archiepiſcopum* S. Theodori ſucceſſorem. *Hic ordinauit per diuerſas prouincias Epiſcopos nonaginta ſeptem. Fecit autem ordinationes duas per menſem Martium, ordinauitque presbyteros decem & octo, diaconos quatuor. Qui etiam ſepultus eſt ad B. Petrum Apoſtolum quinto Idus Septembris, Indictione decimaquinta, Tiberio Auguſto. & ceſſauit Epiſcopatus eius menſem vnum & dies viginti.* hucuſque Anaſtaſius.

VIII. Præter hæc autem in antiquis monumentis diaconiæ S. Mariæ in Via lata me legiſſe memini, ab eodem Pontifice eam Eccleſiam fuiſſe dedicatam, locũ ſane inſignem, quem tradunt fuiſſe olim hoſpitium Apoſtoli Pauli, & aliorum Sanctorum. Porro Sergii memoriam perpetuis annis ſingulis redintegratam, celebrãs eius natalem die octaua Septembris, ſancta Eccleſia Catholica in Eccleſiaſticis tabulis religioſe conſeruat. Eius vero ſepulchri epitaphium Manlius ex veteribus monumentis Vaticanæ baſilicæ exſcripſit, quod ſic ſe habet:

Limina quiſquis adis Petri metuenda beati
Cerne pii Sergii excubiaſq; Petri.
Culmen Apoſtolicæ Sedis, is iure paterno
Electus tenuit, vt Theodorus obiit.
Pellitur Vrbe Pater, peruadit ſacra Ioannes
Romuleoſque greges diſſipat ipſe lupus.
Exul erat patria ſeptem voluentibus annis:
Poſt populi multis Vrbe redit precibus
Suſcipitur Papa, ſacratur, Sede recepta
Gaudet, amat paſtor agmina cuncta ſimul.
Hic inuaſores Sanctorum falce ſubegit
Romanæ Eccleſiæ, iudicioq; Patrum. hactenus ille.

Ex quibus plane intelligi poteſt, multa de Sergii deſiderari, quæ ex eius dumtaxat epitaphio, vtcumque licet ſubobſcure, innoteſcunt. multaque paſſum, ab Vrbeque pulſum per Ioannẽ Sedis Apoſtolicæ inuaſorem, ſeptenniique fatigatũ exilio. Habes ex his præterea, mox ſeiſmate Theodori & Paſchalis, cognitum Papam fuiſſe Theodorum, nec niſi eo mortuo ſediſſe Sergium, vt idem indicat epitaphium.

Hæc, inquam, omnia reliquos ſcriptores penitus præterierunt, nec niſi per ipſum eius epitaphiũ cognita. Antequam autem ad Sergii ſucceſſorem veniamus, non omittamus (quod habet Theodoricus Abbas) obitum ſanctiſſ. viri Trudonis contigiſſe ſedente Romæ Sergio Papa. Porro eius Acta, & poſt obitum ingentia patrata miracula, ab eodẽ auctore fideliter ſcripta leges. Qui vero Haſbaniis concionatus eſt Euangelium Chriſti, Haſbaniorũ meruit Apoſtolus appellari: cuius dies natalis tabulis ſacris adſcriptus reperitur annis ſingulis ab Eccleſia memoria conſueta die 23. menſis Nouembris. Hactenus de rebus & temporibus Sergii.

IX. Cum ergo vacaſſet ſedes eiuſdem Sergii menſem vnum & dies (vt dictum eſt) viginti, hoc eodem anno die vigeſima nona Octobris creatur Ioannes eius nominis ſextus: fuit iſte natione Græcus. Quo ſedo anno (vt Anaſtaſius

ſtatim auctor eſt) Tiberius Imperator, vbi accepit poſt Sergium defunctum ſubrogatum eſſe in Apoſtolicam ſedem Ioannem Pontificem, miſit Theophylactum cubicularium Patricium & Exarchum Romam, aliquid moliturum aduerſus Rom. Pontificem: quænam vero cauſæ nouæ interceſſerint, ignoramus. Sed quid tunc actum? velut à Deo miraculum accidit (ſicut in prædeceſſore ipſius Sergio factum fuit) vt vniuerſa Italiæ militia ad tuendum Pontificem Romam vna conuenerit. Quomodo autem id acciderit, audi ipſum Bibliothecarium: *Huius, inquit, aduentum cognoſcens militia totius Italiæ, tumultuoſe conuenit ad hanc Romanam ciuitatem, volens præfatum Exarchum tribulare. pro cuius Pontifex, ne affligeretur perſona, ſeſe medium dedit, portas ciuitatis clauſit: Sacerdotes apud Feſſatum*, id eſt, caſtra militum, *in quo in vnum conuenerant, miſit; & monitis ſalutaribus tumultuoſam eorum ſeditionem ſedauit. Dum vero inſiſtens quædam perſona capitulare aduerſus quoſdam Romanæ vrbis habitatores feciſſent, & prænominato Exarcho, vt propriis ſubſtantiis denudarentur, tribuiſſent: hi iuſta ſui operis pœna mulctati ſunt.* hucuſq; Anaſtaſius.

X.

Ex his omnibus plane conſpicitur, concilio Dei factū, vt cum inſurgerent in Romanos Pontifices Imperatores, Italiæ milites in eos rebellarēt, malentes pro ſalute Pontificum in diſcrimen adduci, quam Græcorum manibus ipſos relinquere indefenſos. Ex hoc tempore Exarchorum vires admodum tenues reddi cœpere; contra vero Romanis Pontificibus, pro quibus milites ſtarent, auctæ ſunt: & (quod in libris Regum a eſt) tunc accidit, vt poſt longam concertationem decreſceret in dies domus Saul, cum Dauid magis proficeret: adeo vt poſt hæc ſupplices, non inſultantes in Italiam mittere Imperatores ſolerent Exarchos. Porro his fauoribus militumq; præſidiis nequaquam ſe Pontifices extulere, arripientes (quod facile factum erat) tyrannidem, ſed ſemper (vt vidiſti tum in Sergio, tum in Ioanne) pro Exarchis ipſis apud milites interceſſere. Verum quas pœnas dederit Imperator, cum in Romanum Pontificem impie iſta tentauit, dicemus anno ſequenti.

XI.

Hoc eodem anno defuncto Hiſpaniarum Rege Egica, ſiue Egicane, filius eius Witiza, qui cum patre annos quinque hactenus regnauit, ſolus regni habenas moderandas ſuſcepit: qui penitus hoſtis iuſtitiæ, ſeruus factus peccati, omnibus ſcatens vitiis, maxime vero impietate, ſeipſum vna cum ſuis præcipitem dedit, tantamque late pandit, qua poſt eius obitum Saraceni infeſto numeroſoque agmine, torrentis inſtar, influerent in Hiſpanias. Velut enim ingentis erectæ molis ædificium, quodlibet ſe habet regnum: cuius cum aperti murorum compages videris, & proxime ruiturum intelligis, eius vtique defeciſſe fundamentum, baſeſque ceſſiſſe, locumque patenti ruinæ dediſſe, prudenter affirmes. Id quidem in regnis ſæpius accidiſſe, innumeris exemplis ex iis, quæ ſingulis ſunt enarrata, ſæculis, eſt ſuperius demonſtratum: nimirum vbi ab vnione Catholica, ab ipſa petra fidei, Apoſtolica inquam, Eccleſiæ communione, primariiq; Antiſtitis obedientia populi deſciuere, eoſdem barbaris eſſe datos gentibus puniendos. Accidit hoc quidem (proh dolor!) floventiſſimo Hiſpaniarum regno, cum impius nefanduſq; Witiza eo vſq; eſt prolapſus erroris, vt non veritus ſit publico edicto cauere, appoſita vltimi pœna ſupplicij, ne quibus obediret Rom. Pontifici. Sed quod nec adeo delirantem furioſum Regem cohibere conati ſunt ex more ſurgentes ex aduerſo Hiſpaniarum Epiſcopi, ſimul congregato Concilio, neque priuatim eum, inſtar Ioannis redarguentis Herodem, obiurgarint: factum eſt, vt defecerit regnum, ac ipſi ducti ſimul fuerint in captiuitatem Epiſcopi, Eccleſiæ dirutæ, monaſteria deſolata, atque omnia denique perſundata, paſſique id multis ſæculis fuerint. Aperuimus tantorum cauſam malorum: iam vero ex iis, qui antiquius res Hiſpaniæ ſunt proſecuti, præcipue vero ex Luca Tudenſi, eiuſdem impij Regis, ſiue potius dixerimus monſtri, deformitates ſpectandas cunctis in medium afferamus: ſunt hæc eius verba, ne quid putes à nobis amplificatione exaggeratum:

XII. FLAGITIA WITIZÆ REGIS.

Iſte quidem, inquit, *probroſus & flagitioſus fuit, & multa nefanda & horribilia flagitia per Hiſpanias ſeminauit: & ad voluptates carnis ſoluto impudicitiæ freno, ſe fornicationibus multis dedidit, * & gentem Gothorum ad laſciuiam, luxuriā & ſuperbiam inclinauit. Nec tantum poſtpoſita omni religione diuina, ſpretoq; animarum medicamentis, cupiditas, aliena ars inuadendi, rapiendi, & luxuriandi exercitum Gothorum inuaſit, ſed & Epiſcopi & Eccleſiæ miniſtri aſpernabantur Eccleſiarum officia, deſpicabantur Eccleſiaſtica Sacramenta. Deſpiciuntur S. Patris Iſidori inſtituta, deſpiciuntur Concilia, ſacri canones diſſoluuntur, & quicquid honiſtatis eſt, extirpatur. Et ne aduerſus eum inſurgeret S. Eccleſia, Epiſcopis, Presbyteris, Diaconis, & cæteris Eccleſiæ Chriſti miniſtris carnales vxores habere præcepit, & ne obedirent Rom. Pontifici, ſub mortis interminatione prohibuit. Iſtud quidem pereundi cauſa Hiſpaniæ fuit: ſicut ſcriptum eſt:* b *Abundauit iniquitas, refrigeſcit caritas multorum.*

* contulit.

b Matth. 24.

XIII. LEGUM OMNIUM SUBUERSIO.

Habuit præterea nefandus Witiza ſimul plures vxores & concubinas, atque Ducibus ſuis, vt ſimiliter agerent, imperauit. Tota Gothorum vnitas in conuiuiis, libidinibus, & vitiis verſa, Dominum ad iracundiam prouocauit: ita vt in illis impleretur, quod dicitur: c *Impius cum venerit in profundum malorum, contemnit. Et quia Reges & Sacerdotes Dominum dereliquerunt, cuncta agmina Hiſpaniarum derelicta à Domino perierunt. Itaque Witiza datus in reprobum eſt ſenſum, & muros cunctarum vrbium ſui regni ſubuertit, ne poſſent ſibi reſiſtere ciues, cum eos ob ſua ſcelera facilius irritaret: * muri tamen Toletanæ vrbis & Legionenſis & Aſturicenſis integri remanſerunt propter earum venerentiam ciuitatum. Succenſus etiam malitiæ zelo Theofridum * Cordubenſem Ducem dolo cepit, priuatumq; vtroq; frontis lumine, miſerabiliter palpitare fecit.*

c Prou. 18.

* incitaret

* Theodefridum.

XIV. TYRANNICA FACTA WITIZÆ.

Fuit etiam Theofridus ex Gothorum regali ſtirpe progenitus, ſcilicet filius Cindaſuinthi Regis, quem pater in ætate reliquerat puerili: cumq; ad ætatem veniſſet virilem, videns eum Witiza elegantem, recogitans ne cum Gothis inſurgeret contra ipſum, expulit eum è regno, & veniens Cordubam, ſortitus eſt vxorem ex regali genere, nomine Recilonem, & ex ea natus eſt ei filius nomine Rodericus, qui cum ad ætatem perfectam peruenit, vir bellator extitit. & Corduba palatium fortiſſimum fecit. Ne igitur Theofridus Witizæ poſſet reſiſtere, eum (vt dictum eſt) orbauit oculis. Occidit & Paulam Ducem Cantabriæ eius germanum, vt eius poteretur vxore. Præterea Pelagium filium ſupradicti Ducis Fauilæ Witiza capere voluit, & ſimiliter ipſum occidere: ſed Pelagius fugit, quia voluit Deus Hiſpaniæ ſubuenire per ipſum. Exulato etiam Iuliano Toletano Epiſcopo, erexit filium ſuum Oppam, vt eſſet Archiepiſcopus Hiſpalenſis ſimiliter & Toletanus contra ſacrorum canonum inſtituta. At quod ad Iulianum ſpectat, Rodericus & alii recentiores non Iulianum, qui tertius eius nominis eſſet dicendus Toletanus Epiſcopus, ſed Gundericum ſub Witiza ponunt: ſed antiquiorum potior fides. Pergit vero Tudenſis: *Addidit etiam Witiza iniquitatem ſuper iniquitatem, vt Iudæos ad Hiſpaniam euocaret, atq; fractis Eccleſiæ priuilegiis, Iudæis immunitatum priuilegia dedit.* hucuſq; Tudenſis.

XV.

Hæc autem omnia totius decennij ſui regni tempore ſunt ab eodē Witiza nefariæ perpetrata, qui ipſius exordio, vt ſpecimen optimi Principis præſeferret, tum pium parentem, tum reliquos prædeceſſores optimos Principes imitatus, ad optimum regimen inſtituendum, ex omnibus Hiſpaniarū Epiſcopis Concilium generale collegit, quod habitum eſt in ſuburbiis Toleti in Eccleſia S. Petri: quod quidem cur nequaquam, vt cætera, poſteris ſcriptis traditum reperiatur, ea fere omnium ſententia eſt, quod cum in eo complura ſancita fuerint piæ inſtitutioni & Eccleſiaſticæ diſciplinæ contraria, placuerit æterno ſepeliri ſilentio. Verum ſi (quod omnes tradunt) initia Witizæ fuere optima, præbentis ſeipſum dignum ſucceſſorem parentis, imo & patre in eo clementiorem, quod ab ipſo mulctatos exilio atq; bonis priuatos reſtituit; vtique in eo Concilio nonniſi pia ſanctaq; oportuit fuiſſe ſtatuta, præſertim ſi habitū eſt ſub Gunderico (ſicut volunt) Epiſcopo Toletano, qui (teſte Roderico) inſignis fuit vir probitatis. Quamobrem in eam potius ſententiam pedibus imus, vt quæ fuerunt bene in Concilio geſta, poſtea eodem ipſo Rege, à quo cuncta oportuit

De Concilio Tol. XVIII.

fuiſſe

fuiſſe ꝓ tobata, in tyrannum erumpente, & aduerſus omnem ſanctam legibus diſciplinam vitam probroſam inſtituente, ſuiſque eadem flagitia communicante, ab eodem, quæ tunc erant pie ſancteq; ſancita, penitus fuerint abrogata, ipſaq; Concilij Acta conſciſſa.

Sed cauſam apoſtaſiæ tam inſolentis & monſtroſæ defectionis ab Eccleſia Romana, cum nemo (quod nouerimus) vel antiquiorum, vel recentiorum hiſtoricorum enarret, nos quænam ipſa fuerit, ex certis antiquitatis monumentis, fidelibuſque teſtificationibus in medium adducemus. Extat in Vaticana Bibliotheca liber Epiſtolarum Gregorij eius nominis Septimi Romani Pontificis, antiquitus ſcriptus eiuſdem Pontificis tempore, idemq; haud pridem cuſus, in quo Epiſtola eiuſdem hac inſcriptione notata legitur:

XVI. De cauſa defectionis ab Eccleſia Romana.

Gregorius in Romanum Pontificem electus omnibus Principibus in terram Hiſpaniæ proficiſci volentibus perpetuam ſalutem in Dn. IESV CHRISTO. Data vero eadem habetur Epiſtola pridie Kalend. Maij, Indictione vndecima, anno Domini milleſimo ſeptuageſimotertio, poſt electionem ipſius die ſexto, antequam Pontifex conſecraretur. qua quidem ſignificat, Hiſpaniarum regnum, antequam inuaderetur à Sarracenis, fuiſſe Romanæ Eccleſiæ traditum à poſſidentibus ipſum Gothorum Regibus maxime piis, non ita quidem, vt illo ipſi caruiſſe voluerint, ſed vt illud, aliquo annuo perſoluto tributo, Eccleſiæ Romanæ nomine poſſiderent. Horum vero indigniſſimus ſucceſſor impius Vuitiza, eiuſmodi donationem irritam penitus reddere conatus, illud de non parendo Romano Pontifici viſus eſt ſanxiſſe decretum. Hæc autem licet à nemine Hiſpaniarum rerum hiſtoriam proſequente memoriæ prodita ſciam, ex litteris tamen ipſius Gregorij Septimi affirmare neceſſe videtur: quæ vt facilius aſſequaris, ipſas tam cum aliis cuſas hic tibi reddendas curauimus: ſic enim ſe habent [a] poſt ipſarum titulum ſuperius recitatum:

[a] Greg. VII. l. 1. epiſt. 7. Extant to. 1. ep. Rom. Pont. & in Vat. m. ſ.

XVII. Gregorii Papæ ſeptimi epiſtola.

Non latere vos credimus, regnum Hiſpaniæ ab antiquo proprij iuris S. Petri fuiſſe, & adhuc (licet diu à Paganis ſit occupatum) lege tamen iuſtitiæ non euacuata, nulli mortalium, ſed ſoli Apoſtolicæ ſedi ex æquo pertinere. Quod enim auctore Deo ſemel in proprietates Eccleſiarum iuſte peruenerit, manente eo ab vſu quidem, ſed ab earum iure, occaſione tranſeuntis temporis, ſine legitima conceſſione diuelli non poterit. Itaq; Comes Ebulus de Roceio, cuius famam apud vos haud obſcuram eſſe putamus, terram illam ad honorem S. Petri ingredi, & à Paganorum manibus eripere cupiens, hanc conceſſionem ab Apoſtolica ſede obtinuit, vt partem illam, vnde Paganos ſuo ſtudio & adiuncto ſibi aliorum auxilio, expellere poſſet, ſub conditione inter nos facta pactionis, ex parte S. Petri poſſideret.*

XVIII.

Qua in re & labore quicumq; voſtrum ſibi adhærere voluerit, omni charitatis affectu commonitus, erga honorem Sancti Petri talem animum gerat, vt ab eo & munitionis auxilia in periculis, & merita fidelitatis præmia ſecurus accipiat. Si autem aliqui ex vobis ſeorſum ab illo propriis copiis eandem terram aliqua in parte intrare parauerint, decet vt militiæ cauſam ex animi deuotione quam iuſtiſſimam ſibi proponant, iam nunc omni voto concipientes, & ex corde ſtatuentes, ne capta terra, eaſdẽ, quas illi, qui nunc Deum ignorantes eam occupant, iniurias Sancto Petro faciant. Hoc enim neminem veſtrum ignorare volumus; quoniam niſi æqua pactione perſoluenda iuris Sancti Petri in regnum illud animaduertere ſtatueritis, potius vobis Apoſtolica auctoritate, ne illuc tendatis, interdicendo, contra feremur, quam Sancta & vniuerſalis mater Eccleſia, idem à filiis ſuis, quod ab hoſtibus patiendo, non iam proprietatis ſuæ, ſed filiorum detrimento ſauciatur. Quamobrem hunc dilectum filium Hugonem & Cardinalem Sancti Romanæ Eccleſiæ presbyterum in partes illas miſimus, in cuius ore noſtra ad vos conſilia & decreta plenius apertiusq; diſſerenda ac vice noſtra diſponenda poſuimus. Data Romæ ſecundo Kalend. Maij, Indictione vndecima. hæc Gregorius (vt dictum eſt) ſui Pontificatus exordio.

XXIX. Rurſum vero poſt annos quatuor, nempe Indictione decimaquinta, ad Reges & Principes in Hiſpaniis regnãtes ſcribens, de iiſdem meminit: te enim bene geſta, & vindicata magna ex parte Hiſpania à Sarracenis, iura Petri ſedis exigit ab iiſdem Principibus. Porro dicta Epiſtola notatur eiuſmodi titulo [b]:

Gregorius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Regibus, Comitibus, cæteriſq; Principibus Hiſpaniæ ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Non ignorare credimus. & poſt multa ſalutaria monita impertita, hæc de regimine populorum ipſis ſubiectorum: *Arma veſtra, opes, potentiam non ad ſæcularem pompam tantum, ſed ad honorem & ſeruitium æterni Regis vertite: commiſſa vobis regni gubernacula ita gerite, ſit adminiſtrare, vt veſtræ virtutis & rectitudinis ſtudiis omnipotenti Deo gratum iuſtitiæ poſſit eſſe ſacrificium: quatenus & vos in ipſo ſperare poſſitis, qui dat ſalutem Regibus, & potens eſt eripere de manu mortis, vt ſuperiorem vos eminentiori claritate & gaudiis vita perenni, & de caducis honoribus, quos nunc habetis, transferat vos in regnum gloriæ ſempiternæ, vbi nec beatitudo finem, nec gloria corruptionem, nec dignitas habet comparationem.*

XX. *Præterea notum vobis fieri volumus, quod nobis quidem tacere non eſt liberum, vobis autem non ſolum ad futuram, ſed etiam ad præſentem gloriam valde neceſſarium, videlicet, regnum Hiſpaniæ ex antiquis conſtitutionibus B. Petro, & Sanct. Romanæ Eccleſiæ in ius & proprietatem eſſe traditum. Quod nimirum hactenus & præteritorum temporum incommoda, & aliqua anteceſſorum noſtrorum occultauit negligentia. Nam poſtquam regnum illud à Sarracenis & Paganis peruaſum eſt, & ſeruitium, quod B. Petro inde ſolebat fieri, propter infidelitatem eorum & tyrannidem detentum, ab vſu noſtrorum tot annis intermiſſum eſt, pariter etiam rerum & proprietatis memoria obliuione cepit. Verum quia diuina clementia conceſſa vobis in hoſtes illos triumphi per que concedenda victoria terras in manus veſtras tradidit, nimirum vos cauſam hanc ignorare nolumus: ne quod ſupernus arbiter & legum ac iuſtitiæ conditor de recuperanda & reformanda iuſtitia & honore Sancti Petri, eiuſque Sanctæ & Apoſtolicæ ſedis, veſtra gloria ad benemerendum contulit, aut nobis ex taciturnitate in negligentiæ culpam, aut vobis ex ignorantia (quod abſit) ad detrimentum propoſita & deuotionis vilitate retributionis veniat.*

XXI. *Confidimus enim in miſericordia DEI, qui virtutem vobis dedit & victoriam, vt hanc etiam voluntatem vobis tribuat, qua cognita veritate, potius ſtatuta Chriſtianorum Principum & exempla ſequamini, quam eorum imitatores, qui Chriſtianum nomen magis cupiunt perſequi, quam tenere. Miſimus autem ad vos confratrem noſtrum Amatum venerabilem Elorenſem * Epiſcopum, cui & vicem noſtram ad partes illas dedimus, adiungentes ſibi hunc Abbatem Sancti Pontij, virum venerabilem, fide & morum honeſtate probatum; vt quod nos de conſumatione huius cauſæ veſtræ celſitudini facimus proximum, & vobis (ſi neceſſe ſit) latius apertiuſque manifeſtent, & quantum ratio poſtulauerit, notitiam veritatis præſenti denunciatione & certa aſſertione demonſtrent, & cætera.* plura enim alia addit ad hoc ſuadendum. Data vero habetur Epiſtola Carpinetæ quarto Kalendas Iulij, Indictione decimaquinta.

XXII. Vidiſti, lector, duabus Epiſtolis diuerſis temporibus ab eodem Pontifice datis (Pontifice, inquam, ſanctitate celebri, ac tenaciſſimo veritatis) eadem de dotatam Apoſtolicæ ſedi ante Sarracenorum incurſus Hiſpaniam: vidiſti, vt in re ſeria & magni momenti, decretas ab eodem eadem ex cauſa duas à latere legationes: Quibus omnibus cauſam ipſam perſpicias, cur Rex perfidus publico per vniuerſas Hiſpanias promulgato decreto ſanxerit, ne quis obediret Romano Pontifici. Cum ergo iſta à Rege, qui Catholicus habebatur, intelligas promulgata; ea non fidei, ſed temporariæ vtilitatis cauſa id ab eo factum agnoſce. Ex quibus perſpicue intelliges, quam male conſulant regno Principes, qui Eccleſiæ iura penitus tollere vel minuere conantur. Etenim illos exurgens Deus in virga ferrea tamquam vas figuli confringet eos, qui aſtiterunt aduerſus Dominum & aduerſus Chriſtum eius, dicentes: *Dirumpamus vincula eorum, & proiiciamus à nobis iugum ipſorum*, vt merito ad omnes Principes illud, quod in Pſalmo ſequitur, ſit inclamandum: *Et nunc Reges intelligite, & erudimini, qui iudicatis terram.* Paruiſſe quidem in omnibus Hiſpaniæ reges ipſi Gregorio Romano Pontifici, plures litteræ eiuſdem Pontificis tum ad Sanctum

tum ad Alphonſum tunc in Hiſpania regnantes ſatis oſtendunt, cum de ipſorum erga Romanam Eccleſiam obedientia & obſeruantia gratulatur: vt plane fuerit luce apertiſſima declaratum, ſicut inobedientia Principum & defectione ab Apoſtolica ſede iactura totius facta eſt regni, ita ipſum obedientia & cultu erga eamdem fuiſſe à barbaris vindicatum & ſtabilitum. Videant cæcutientes miniſtri Regum, Præſides prouinciarum, quam male conſulant Regum regnorumque ſaluti, dum nihil magis ſatagunt, quam iura Eccleſiaſtica impugnare, neſcientes ſe aduerſus Deum habere certamen, qui contra huiuſmodi ſacrilegia vindex exurgens (ſecũdum illud Propheticum *a*) *adducit conſiliarios in ſtultum finem, & Iudices in ſtuporem; baltheum Regum diſſoluit, & præcingit fune renes eorum.*

a [illegible]

IESV CHRISTI
ANNVS 702.

IOANNIS PAP. VI. Annus 1. — TIBERII ABSIM. IMP. Annus 6.

I.

SEPTINGENTESIMVS ſecundus ſequitur annus decimaquinta Indictione, quo Tiberius Imperator, qui anno ſuperiori miſerat Theophylactum Exarchum ad deturbandum Ioannem Romanum Pontificem, paſſus eſt ipſe diuino iudicio dirum aduerſarium, à quo poſtea pelleretur Imperio. Sicut enim perpeſſum vidiſti Iuſtinianum obtruncationem narium & Imperij iacturam, cum in Sergium Papam violentus inſurrexit, ita grauiori hunc pœna intelliges eſſe mulctatum, cum item in Romanum Pontificem inſurrexiſſet. Siquidem (vt habent Græcorum Annales *b*) *hoc ipſo anno Iuſtinianus qui exul degebat (vt vidimus) in Cherſona, magnis ſumptis ſpiritibus amiſſum moliebatur Imperium, nomenq; reaſſumens Imperatoris & Chazarum* Lazorum Regem adiens, ſumpta ipſius ſorore, coniuge quo ope ad reditum arma parat, talis incenſus furore, vt cum maris tempeſtate eſſet in ſummo vitæ diſcrimine conſtitutus, dixiſſetq; ei famulus eius: Ecce morimur, Domine: Voue Deo pro ſalute tua, vt ſi Deus Imperium tuum tibi reddiderit, in nullum eorum vindictæ inimicum: ille furore repletus reſpondens, dixerit: Si pepercero vnquam eorum, in hoc loco me Deus demergat.* ſicq; Dei iudicio, qui in perfidos vltionem iſtã parabat euadens, legationemq; mittens ad Trebellium Bulgarorum Regẽ, vt eius auxilio poſſet reſtitui in Imperium, eo libenter annuente factum eſt, vt anno ſequẽti per Bulgaros Imperiũ reciperaret: quomodo autem id acciderit ſuo loco dicturi ſumus.

b Theoph. [illegible]

* [illegible]

II.

Perturbatur & in Occidente Romanum Imperium eodem ferme tempore: ſiquidem dum iſta geruntur in Oriente, Dux Beneuentanus Giſulphus Romanorum ditionem prædabundus incurſat, multamque inde prædam colligens, domum reuertitur. Anaſtaſius enim hæc de his habet in Iohanne Pontifice: *Giſulphus Dux gentis Longobardorum Beneuenti, cum in omni ſua virtute in Campaniam veniret, incendia & deprædationes multas exercet: cumque captiuos non paucos cepiſſet, & vſque ad locum, qui Horrea dicitur, feſtatim feciſſet,* nempe caſtra poſuiſſet, *nullusq; extitiſſet, qui ei potuiſſet reſiſtere: denominatus Pontifex, miſſis Sacerdotibus cum Apoſtolicis donariis, vniuerſos captiuos de eorum manibus redemit, & illum cum ſuo ſtolo,* hoc eſt, exercitu, *ad propria repedare fecit.* hæc Anaſtaſius: eadem habet Paulus Diaconus, cuius tamen deprauatus corrigendus eſt textus, qui ſic habet *c*:

[illegible]

Ioannes Papa captiuos redimit.

Hac denique ætate Giſulphus Beneuentanorum ductor Suram Romanorum ciuitatem, Hirpinos, atque Arcon pari modo oppida cepit. Tu vero reſtitue, pro Suram Soram, pro Hirpinos Arpinum, loco Arcon Arcanum. ſunt hæc quidem loca parum inter ſe diſtantia, in quæ potiſſimum graſſatum Ducem Beneuentanum, alij quoque tradunt hiſtorici, redemptoſque populos captiuos largitate Ioannis Rom. Pont. optimi paſtoris in omnibus ſpecimen ędentis.

c [illegible]

III.

Ad præſens tempus referri poſſe videtur (licet annus haud ſatis exploratus haberi poſſit) martyrium Heimerammi* Epiſcopi Ratiſponenſis ſub Theodone Bauariæ Principe hoc tempore illis populis dominante, qui & quintus huius nominis numeratur. Extant eius Acta *d* ſcripta à Cyrino Epiſcopo item Ratiſponenſi, qui eodem ferme tempore vixit. Cauſa autem ea martyrij interceſſit, quæ & ipſum Redemptorem humani generis impulit Crucis ſubire ſupplicium, dum videlicet aliena innocens ſuper ſe peccata ſuſcepit libens volenſque, quouſque liberaret à morte, qui ſcelus admiſit; licet poſtea ſuæ exterici innocentiæ defenſor. Etenim dum Theodonis Principis filia Ota virgo Sigibaldo cuidam commixta ex ſtupro concipiens, fœtu grauida cognita, in vitæ diſcrimen vna cum iuuene adduceretur, ipſe vt eos à nece eriperet, ſibi paſſus eſt crimen adſcribi, cuius cauſa crudeliſſime à fratre eiuſdem fœminæ cæſus eſt. Sed audi eiuſdem martyrij Acta:

* Emmerami.

S. HEIMERAMMI EPISCOPI MARTYRIVM.

d Extant apud Sur. die 22. Septemb. to. 5.

IV.

Vt autem comperit Lanthertus Ducis Thedonis filius, adeſſe illic venerabilem Epiſcopum, deſiliit ab equo. Erat enim in medio veſtibulo petra poſita, in quam (vt ſolent equum aſcendentes, & ab eo deſcendentes) ſeſe transferens, virga innixus, Epiſcopum ad ſe iubet adduci, adductumq; ſæculari faſtu elatus, ex oblata rei occaſione ita compellat: Salue Epiſcope, affinis noſter. At S. Epiſcopus Deum teſtem adhibens, ait ſe ex carnali commercio nullum noſſe affinem. Sed Princeps eius verba contemnens, multis eum affecit iniuriis, multaq; conuitia in conſpectu aſtantium illi in faciem dixit, creberrimeq; illi exprobrauit, quod tam honorifice tam longo tempore in Ducis ditione habitus, tanta contumelia eum affeciſſet & tanti viri ſummiq; Principis filiam peſſimo ad alios exemplo conſtupraſſet.

LANTHERTVS IN HEIMERAMMVM INSVRGIT.

V.

Contra autem ſanctiſſimus vir Dei, hilari vultu, modeſtis & ſedatis ſermonibus excuſabat ſeſe, dicebatque: Romam me iturum promiſi, vt ſupplex viſiſam Petri Apoſtolorum Principis limina, cuius Eccleſia Euangelica auctoritate fundata eſſe dignoſcitur; cuius ſub mundi thalamo cenſorem adeſſe, dubium non eſt, qui Deo auctore, Petri ſucceſſit in honorem Apoſtolicus vir, & ſanctiſſimus tenet primatum in ſacris conſtitutus ordinibus. Mitte ergo quem vis prudentem aliquem virum, vt mecum præſentetur in conſpectu tanti Pontificis hac de re me accuſaturus, vt illic canonicam excipiam ſententiam, ne diutius criminis reus exiſtimer. Quod equidem charitate permotus tibi conſulo, tametſi non ignoro te mihi non obtemperaturum: non quod timeam cruciatus tuos, ſed quod doleat mihi tui condemnatio; cum certum ſit, te animæ tuæ magnam perniciem & detrimentum afferre. At contumax tyrannus, veritatis verbis colla ſupponere detrectans, mentis lumine orbatus, clauſis oculis cordis, arreptum baculum, cui incumbebat, nihil reformidans, in tanti Pontificis pectus adegit, moxq; ſuis præcepit, vt in eum manus iniicerent. Id eius clerici conſpicati, immenſo correpti timore, in ædium latebras ſeſe abdiderunt: vt in eos etiam quadraret illud, quod de Chriſto iam olim Propheta prædixerat e: Percutiam paſtorem, & diſpergentur oues gregis. Milites vero non pauci acriter in S. Epiſcopum manus iniicientes, vt furentis Domini animum mitigarent, eius iuſſu ſpoliatum chlamyde & ſtola, in hoſpitis horreum, vbi condebantur frumenta, abduxerunt, ibiq; ad ſcalam funibus alligarunt.

APPELLAT ROM. ECCLESIÆ IVDICIVM S. EPISCOPVS.

e Zach. 13. Matth. 26.

VI.

Tum ille attentiſſime Dominum orans: Domine IESV Chriſte, inquit, qui manus ad crucem extendiſti, & tuo me ſanguine redemiſti tibi ingentes gratias ago, quod me ex tot regionibus ad hunc locum deducere dignatus es, & ab hoc crimine alienum, pro tui amore me vis ſanguinem profundere. Et ſic orante, quinque electi ſunt, qui eius membra amputarent. E quibus duo tremefacti, pallida facie, ab imo pectore iſthæc verba proferebant: Domine Ieſu Chriſte, de noſtris manibus huius ſanguinem non requiras: tu enim ſcis, non ſponte, ſed imperio coactos nos facere id, quod facturi ſumus. Audiens hoc vir ſanctiſſimus, ait ad Dominum: Domine, da tu illis ſecundum corda illorum. At reliqui tres carnifices pectoris ſui impietatẽ apertis indiciis declarabant, ita dicentes: Quidni crudeliter eum attrectemus, qui impudenter libidinem ſuam in tanti Principis filia explevit, ita vt ille omnibus exemplum ſtatuatur, ex eoq; diſcant omnes ſi quis præter fas in fœminam manus iniiciat, illi manus amputari debere? His dictis, digitos eius articulatim præciderunt.

DIRVM MARTYRIVM S. HEIMERAMMI.